

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 corone.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după învială

Abonamentele și inserțiile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Îzbăvire

Pe tainice raze de stea miracu-
loasă s'a pogorât pe pământul cu coap-
tele îndouate de păcate. Și luând făp-
tura țărâni s'a sălășluit în ieslea mi-
resmelor de fân. Pacura besnei rânite
de moarte în zvârcoliri desnađăduite
zgudue lumea în făfâni și capștele
falnicei Rome s'au prăbușit de istov.
Tibrul își întoarce în răsvrătite valuri
apele blonde și Irod cu suflul ar
de flacăra urii nepotolite îmbouăză
verzele unde ale Iordanului.

Luptă groază și răboii cumplii
și-a luat ființă. Intanerecăt și lumina,
cerul și iadul, binele și răul. A des-
lanțuit-o cel născut între blăjine do-
bitoace, cel adormit în zvonul corarilor
îngereshi și legănat de cutremurarea
iadului fulgerat de temerile morții.

A trebuit să înceapă lupta pen-
truca spulberând întanerecăt să creze
lumină de înviurare a cereștii dreptăți,
nimenic urile să înstăpânească dra-
gostea frățescă în lume și ferecând
chinul să răspândească sămânța feri-
cării vesce între oameni.

S'a intrupat din țărăni prin ne-
cuprinsă și negrădită taină ca să ne
arete prin viața, faptele, suferințele și
chinul Golgotei drumul măreț de aspru
cătră izbăvire. Numai ca om a puti
apăinde vrojba lumii, ca suflul omē-
nirii primenit în flăcările suferințelor să
se sepe în lacrimi de pocăință. Dumnezeu
a pregătit calea și omul a urma-
to o izăvindu-ne din slăpătirea iadului.

Zăpisele dreptății sânt astăzi ni-
micie și pecuți păcatelor rupt. David
prin coapsa cărui s'a pogorât izbă-
virea în lume instrund cântări de fe-
ricire în auzul marelui Mușatin, prin
care mărirea neamului a intrat în viața.
Mucenici, cari prin luptă nespus de
grea a fermentat viața strămoșilor își
iau astăzi deplină răsplătă a chinu-
rilor ce au îndurat pentru neam și
lege pentru lumină și dreptate. Mihai
își vede ucăș necinstea ce i s'a făcut
pe câmpia Turzii și împacat trece prin
corturile fericiți cătră izvorul luminii
și dreptății vesce cătră Dumnezeu.

Da, pe razele minunatele stele care
a stărui asupra peșterii din marginea
Vifilemului se pogorât astăzi pacea
sfântă cântată de corul îngerilor. «Pace
și bunăvoințe» răsund în piepturile no-
astre în fața răsăritului mult așteptat
al «soreilor dreptății». Firea cu flori
de taină ne îndeamnă să ne luminăm
gândirile și voința în zilele acestea de
praznic măreț, cu raze din soarele dreptă-
ții, care a sărobii porțile iadului și a
rupi drăceștele zăpise, ce ne țineau în
muci chinuitoare.

Astăzi când visul strămoșilor a
luat strălucita și vesnică făptură cu
suflutele descăsușate să cântăm: Mărire
întru cei de sus lui Dumnezeu și între
oameni bunăvoințe, închinându-ne cu
smerenie Celuice ne-a trimis izbăvire.

Un dorobant.

Glorificarea sorei ocrotitoare: Franța

Măreța întâmpinare a generalului francez Berthelot — Recepții — Excursia
la Săliște — Revelarea sufletului românesc, conductul etnografic

Miercuri, Joi, zile de luminoasă
și vesnică amintire. Mărețul crai din
largul bolților albastre înfiorat de
marea fericire ce învalia Ardealul
românesc, uitând de legile firii a in-
tinerit ca în Florarul plin de măresme
de fiți părea că dorește să coboare
în hora unirii noastre. În locul lui
ni-a trimis un mare ghindrar, fiu al
luminii, dorit și mult iubit de întreg
suflul țării neamului. Pe generalul
vesit al Franței ocrotitoare, pe Ber-
thelot. Și Sibiu și-a desbătărit inima,
și-a deslășurat sufletul, pentru înal-
tul ospăte să vadă fericirea noastră
fără margini și să simțească dragos-
tea și multumirea negrătit de mare.

Da, în zilele acestea am glori-
ficat pe marea binevoitor al Românilor
pe prietenul general Berthelot și glo-
rificându-l am revelat în chipul cel
mai demn sentimentele noastre de ad-
mirație, de dragoste și de grațitudine
față ca sora cea mai mare, față cu
strălucita Franță.

Da, căci Franța cea mai nobilă
dintre gințile lumii, a jertfit mai mult
și a sângerat din plinul inimii pentru
izbăvirea neamurilor călcate în pi-
cioră, pentru stăpânirea dreptății și
pentru izbândirea visurilor cari ni-au
luminat drumul printre vărtejurile vieții.

Marele ghindrar a venit între noi
să ne cunoască tainele sufletului, du-
rerile și chinurile îndurate de opre-
sorii fără suflet, a venit să ne aline
suferința să ne mângâie și să ne ajute
la desăvârșirea unirii integrale a ne-
mului, la clădirea pentru vesnicie a
României mari.

Sosirea și se anunțase pe Mier-
cure la orele 7 seara. A sovit în așa
punct orele 2. Vestea sosirii mai timpe-
rii a electrizat întreg orașul, Cumpă-
nurile caselor își primiau podoba de
steaguri, ferestrele ghiurdate și covoraș
sefeste, fimerul pripit alerga năval-
nic în dreapta și în stânga ca o re-
vărsare de ape, ca să pregătească gra-
bnic ce mai lipsese. Toată lumea uitase
micile și marile daravuri, trăia în cli-
pele acestea pentru un singur scop:
primirea în mod demn a marelui ge-
neral prieten și binevoitor Berthelot.

Și ca prin farmec Sibiu își schimbă
înfașșarea într-o măreță iocană din
povești.

Pela ora 1 valuri de oameni în
haine de sărbătoare se frâneau între
ulitele înguste în drum spre gară. Aici
în fața garii se așezăseră chipeși țăr-
rani și țărance, tineri și bătrâni în pi-
torescă îmbrăcăminte formând un

spalir splendid până de departe în sus
spre inima orașului.

În gară marelle și viteazul fiu al
Ardealului generalul Moșoiu cu statul
său major, ministrul de răboiiu Dr.
St. C. Pop cu alt stat major în frunte
cu generalul Baron de Bôier, mulțime
de ofițeri, Consiliul Dirigent Român,
corul Reuniunii de cântări, compania
de onoare, fanfare și pădure de lume.

Punct 2 ore trenul cu marelle ocro-
titor intră în gară și se oprește în
fața generalului Moșoiu. Ușa vago-
nului se deschide și apare maiestoasa
figură a fiului de țaran de pe olutu-
re Franței, astăzi general Berthelot,
reamintind atât de mult pe alt prieten
al neamului nostru, pe împăratul Louis
Napoleon.

Generalul Moșoiu încunjurat de
mare suiță, face prezentarea militară,
famfara cântă Marsiliea în sunetele
de dulce înfiorare ale cărora se face
revista companiei de onoare.

Premierul nostru Dr. I. Maniu
pășește în fața impunătorului general
binevătându-l cu următoarele cu-
vinte:

În momentul când pașii pe te-
ritorul orașului Sibiu, care este reșe-
dinta Consiliului Dirigent Român, îmi
iau voie ca în numele acestui Con-
siliu să vă zic din inima plină de
de bucurie *«bine ați venit!»*

Poporul român în luptele grele
ale răboiului a fost întotdeauna un
tovarăș sincer al antanei. Armata
noastră s'a luptat alături de vifeaza
armată franceză și cu nespūsă satis-
facție am văzut cum din măcelul a-
cesta mondial s'a înălțat din nou stră-
lucind peste lumea întreagă neperi-
toarea glorie franceză. (Aplauze fre-
netice străgute: Trăiască Franța!)

Noi nu vă putem face primiri
pompoase ca în mândrele capitale
occidentale, dar vă dăm mai mult,
*«Vă dăm toată inima și tot sufletul
nostru românesc.»* (Viforoase aplauze).
De aceea dați-mi voie ca în numele
poporului român din Transilvania și
Ungaria să strig să trăiască Franța!
Trăiască armata franceză, Trăiți D-le
General!

Marele general adănc emoționar
răspunde în dulcea și fermecătoarea
limbă franceză următoarele:

Adănc mișcat de primirea care
mi-o faceți și câștigând, în călătoria
făcută prin ținturile românești ne-
clintita încredere în viitorul acestui
neam, rog primiți din partea mea
cele mai calde expresiuni de mulțu-

mită și admirație. Știu și am văzut
cum viteaza armată română s'a dis-
tins într'un mod extraordinar în lupte-
le grele ale răboiului. Deci dați-mi
voie să strig din adănc inimii cu
D-Voastră împreună: Trăiască vi-
teaza armată română! (Viforoase
aplause cari durează mai multe mi-
nute).

Dar în clipele acestea mărețe
când ne vedem cu ochii visul intrupat,
să ne aducem cu pietate aminte de
acea cari în primă linie au contri-
buit cu viața lor la înfăptuirea Ro-
mâniei-Mari, de aceea să strigăm im-
preună să trăiască morții. Petrecând
în mijlocul poporului român multe
luni de zile de grele suferințe și de
glorie dați-mi voie ca adănc convins
de îndreptățirea aspirațiilor națio-
nale ale Românilor să strig: «Trăiască
România Mare». (Vifor de aplauze).

Corul mixt dirijat de d-l T.
Popovici întonează «Marsiliea» cu
acompaniamentul famfarei.

Ajuns, însoțit de uraganul de
aplauze și aclamări afară în fața garii
admira femeile și țărâni chipeși fru-
mos înșuruiți distingând pe mai mulți
agrându-i cu sfaturi înțelepte. Adre-
sându-se unui bătrân îl fericeste că
bunul D-zeu l-a învrednicit să ajungă
zilele acestea mărețe de înfăptuire a
turor aspirațiilor, la înșelul că-
roră bătrânul emoționar adănc
lacrimi în ochi îi răspunde ca o bi-
nevădătoare: «Vive la France». Marelle
general îl stränge ca recunoștință mâna
și urcând în automobil străbate lumea
extaziată de însufletire.

La poarta de triumf îl așteaptă
Consiliul național județănesc și re-
prezentanții primăriei. Presedintele
Andrei Bărsan îl întâmpină cu o fru-
moasă și caldă vorbire de bineven-
tarea spusă în dulcea și meloioasa
limbă franceză.

De aici înaltul oaspe și ocrotitor
străbate stradele împodobite ca ni-
când altădată, viu aclamat de satele
românești cari au alergat tînăr și bă-
trân să vadă pe celce ajută atât de
sincer înfăptuirea României-Mari.

În palatul astăzi al ministrului de
răboiiu — eri încă al fostului coman-
dant Kôves, — se face desclăcearea. Și
aici încunjurat de înalți ofițeri și de
membrii Consiliului Dirigent Român
primeste omagiile poporației sibiene,
ale tuturor corporațiilor și instituțiilor
românești și străine. În hala spațioasă,
corul mixt dirijat de profesorul T.
Popovici cântă «Imnul regal», «De-

steapă-te Române» și alte cântări naționale.

Recepțiile

La orele 3 intră cea dintâi delegație. E biserica, Consistorul ortodox român sub conducerea I. P. S. Sale d-lui Dr. Eusebiu R. Roșca, care între altele zice:

Recunoștința noastră a Românilor pentru puternicul sprijin al Franței la realizarea idealului nostru național, unirea tuturor românilor sub *sceptul României mari*, va fi eternă și bucuria noastră este nespuse de mare, d-le general, că Vă putem saluta în mijlocul nostru, penitruca să fiți pe deplin convinși că sântem conșii până în adâncul inimilor noastre despre *devotamentul și eroismul* fără păreche ce ați desvoltat și desvoltăți la desăvârșirea idealului nostru național.

Să trăiască marea general Berthelot!

Să trăiască Franța!

Intru amintirea acestei zile îi dăruiește 3 opuri privitoare la Mitropolia română. Sprijinitorul nostru puternic multumeste pentru omagiile aduse Franței și declară că e adanc convins de adevărul că inimile profețimei române au îndemnat credincioșii la luptă vitească pentru înfăptuirea idealurilor sfinte. Lupta aceasta e cel mai grăitor protest contra opresorilor de veacuri. Vederea, în călătoria mea, a vechii cetăți Alba-Iulia mi-a reamintit unirea de-o clipă a neamului românesc sub spada biruitoare a lui Mihai Viteazul. Astăzi putem nădăjdui că sântem pe veci uniți. *Să strigăm din inimă Trăiască România Mare!*

Urmează biserica gr. catolică condusă de vicarul Dr. *Suciu*. Exprimând sentimentele de admirație și de mulțămire zice:

E voința Domnului ca popoarele mici și subjugate să aibe și sprijinitorii nobili între popoarele mai mari. Și nu-i o întâmplare că neamul nostru își află raziul cel mai puternic în nobila Franță. Doar Franța a luptat în totdeauna pentru scopuri sfinte și ideale înalte. Cruciatele le-a pornit Franța pentru biruința adevărilor religioase, iar războiul acesta uriaș l-a purtat pentru izbândă dreptului și a libertății, pentru desrobirea popoarelor mici. Poporul român era cel mai nefericit. Tâncea sub 4 împărății duse-mă. Și nobila Franță a sărit în ajutorul celor mai lipsiți de sprijin. Pentru fapta aceasta îi vom fi de-apurori recunoscători. — Profesorul Gheorghescu îi predă ca dar o monografie a bisericii gr.-cat.

Biserica romano-catolică care mai alaltăeri a depus omagiile în fața generalului *Moșoiu* în limba nemțescă, ține să vorbească ungurește în fața generalului francez. Luteranii sânt conduși în fața marului lui al Franței de episcopul *Teutsch*, care își exprimă nădejdea că biserica și școala evangelică luterană se va putea desvolta și în viitor liberă crescându și credincioșii în frica lui Dumnezeu și în su-punere față cu deregătorii statului. Ii asigură că și în viitor se vor putea desvolta liberi și vor lucra împreună la solidificarea noului stat.

Calvini vorbesc ungurește scurt și apasat. Li se răspunde cu aceeași măsură. Jidani regretă că nu știu românește, dar se vor sili să învețe; multumesc antantei pentru liberalismul dovedit față cu izraelii.

Vin Bănătenii refugiați din teritoriul ocupat de Sarbi și o mulțime de ofițeri parte voluntari în armata română, parte aflători în ministerul de război. Preotul Dr. I. *Sârbu* tâlmăcește în limba franceză sentimen-

tele de admirație față de Franța și nădejdele că îi vor elibera în grabă de sub stăpânirea sârbească, care persecută tot ce-i român și maltratează populațiunea.

Generalul Berthelot multumindu-le grăiește: Profit de ocazie să vă asigur că suferimtele d-voastre nu vor ținea mult. Am pornicit ca sârbi să golească teritoriul bănățean și în locul vor veni trupe franceze. Ele vă vor du de *linistea și garanța împlinirii așteptărilor d-voastre*.

Urmează consiliul național săseș și garda săsească. Vorbește preotul *Schullers*, care amintește că sânt urmasii descălecătorilor veniți de la *Mosel*, unde strămoșii lui au trăit în atingere cu neamul francez. În tot timpul au lucrat pentru ordine și cultură și în viitor același drum nădăjduesc a-l bate.

Consiliul național unguresc vorbește ungurește și franțuzește cu accent strămoșesc. Li se răspunde că vremea urilor distrugătoare a trecut. Trebuie să lucrăm cu toții pentru instănțarea dragostei între neamuri. Urmează doi reprezentanți ai consiliului național evreu dintre cari unul își ceștește vorbirea cetliută în fraze franțuzești.

Funcționarii județului Sibiu sânt conduși de subprefectul *Schöpp*, care vorbește la început franțuzește și continuă nemțește sfârșind cu vorbele: «Willkommen, Bine ai venit, *Isten hozott!*»

Primăria își exprimă omagiile în limba franceză și nemțescă. Generalul *Berthelot* îi îndeamnă pe toți la muncă pentru susținerea ordinii și pentru organizarea operelor distruse prin război.

Funcționarii unguri de stat se prezintă în fața reprezentantului Franței sub conducerea județului *Kiue*.

Apoi urmează Consiliul Femeilor române în numele căruia vorbește însulețit și frumos d-na Dr. *Eleonora de Lemenyi*, predându-i totodată un mare și scump covor cu motive românești și două fețe de perini cusute în fir de aur cu motive românești. E un dar care s-a făcut prin vrednică matroană d-na E. *Rafiu*. Asemenea și d-na Calina Bărsan dăruiește în numele femeilor române scumpe lucruri românești.

Generalul vădit plăcut atins de această atențiune ginească, multumeste și declară că în cele 5 zile cât a călătorit pe teritor locuit de români, s-a convins pe deplin de puterea și drepturile neamului românesc. Declară că garantează viitoare ale României vor fi *foarte îndepărtate de cele cari au fost ieri*. Laudă fidelitatea românilor și frătria română, în inima căreia a trăit trează nădejdea în viitorul fericit al neamului și încheie cu «Trăiască România mare».

Asociațiunea își exprimă omagiile în limba franceză prin rostul avântat și însulețit al președintelui Andrei *Bărsan*, care-i predă albumuri și mai multe obiecte frumos lucrate în lemn. Fui Franței îi multumeste pentru dăruiri și mai ales pentru activitatea ce deslășoară.

Profesorii și învățătorii se prezintă sub conducerea directorului Dr. V. *Bologa*. Acestora le grăiește: Vă multumesc pentru munca ce săvârșiți. Cine cunoaște sufletul poporului românesc, trebuie să recunoască că în cea mai mare parte-l-ați format d-voastră.

Urmează ofițierii români de stat conduși de președintele sedriei orfanale *Henteș*, apoi advocații, medicii și inginerii români în numele cărora vorbește Dr. *Rusu*. Reuniunea de muzică

se prezintă sub conducerea președintelui Ascaniu *Crșan*, căruia îi spune că până ieri cântările românești au fost ținute în gamă *minoră*, azi însă va stăpâni gama *majoră*.

Meseriașii sânt conduși de președintele V. *Tordășianu* care tâlmăcind sentimentele de admirație față cu marile lui al Franței, căreia meritașii români îi sânt foarte recunoscători. Multumindu-le îi îndeamnă la continuarea muncii conștiente.

Infrățirea și Reuniunea de agricultură reprezentată prin o seamă de țărani face vie impresie asupra marului general. Președintele Dr. V. *Stan* arată că reuniunea aceasta e singura reuniune în Ardeal, deoarece țărânul român a trebuit să ducă aprobe 2000 de ani sarcina amară a robiei materiale și sufletești. Prin supraomnescul eroism și generositatea poporului francez ajunge și țărânul român la limanul dorit.

Generalul francez văzându-i în față obârșia, declară fericit: «Și eu sânt fiu de țărân», și strânge mâna fiercică îndemându-i să lucre pământul cu dragoste pentru a putea veni în ajutorul celor peritori de foame.

Partidul social democrat român se prezintă prin o delegațiune condusă de I. *Apolzan*, care exprimă omagiile în limba franceză zicând:

Dacă în toate timpurile am păstrat o ferbinte admirație pentru Franța, țara d-voastră nobilă și aliatele sale ne impun astăzi adăncă și neperitoare recunoștință. Prin victoria armelor antantei, poporul românesc de aici și-a putut câștiga libertatea sa națională și socială, încât întreg poporul românesc își serbează în timpul de față cele mai înălțătoare zile ale istoriei sale.

Cât pentru persoana d-voastre, domnule general, noi păstrăm pentru ea o vie simpatie, penitruca d-voastră ați fost designat de mai mult timp de a veghia și conduce destinul poporului nostru în vârtejul marilor evenimente mondiale din zilele noastre, vârtej din care a eșit triumfătorul spiritul național democratic.

Trăiască marea general Berthelot!
Trăiască Franța!

În numele presei vorbește ilustrul sprijinitor, însulețit și frumos Dr. I. *Broju* zicând între altele: A trebuit să ne tăinim sentimentele și dorurile, am fost ferecați în obezi de fer, dar cu toată oprirea chinuătoare am păstrat cu sfînie admirația și dragostea față de neamul francez asemenea bătrânului dela Strassburg care un veac de om a păstrat ascunse ca un scump talisman cheile cetății, penitruca la împlinirea vremei să le predea stăpânitorului legiții Franței. Da, a săngerat neamul francez, dar când era desnădejdea mai mare el reîntinerit a eșit din valurile *Marnei* ca un leu și a zdrobit cetele cutropitoare ale Teutonului.

Berthelot adănc mișcat multumeste presei pentru munca de indrumare ce desvoltă și o roșcă ca în viitor să lupte cu același avânt pentru binele neamurilor, pentru biruința dreptului și a dragostei.

Soldății și ofițerii români își exprimă respectul și admirația prin rostul generalului *Boier*. Răspunzând generalul francez declară că a avut multe prielajeri fericite să admire *eroismul* nemărginit al ofițerilor români, printre cari cel dintâi la bravuri militare a fost generalul *Moșoiu*, pildă vie a entuziasmului și vitejiei. Ostașul român e unul dintre cei mai buni ostași, răbdurii și lătoareana gata să-și jertfească viața pentru biruința dreptății.

Laudă vitejia Baronului de *Bo-*

teriu, și încheie cu cuvintele: Trăiască armata română, *armata României mari!*

În fine se prezintă garda română din Arad, scăpată de sălbăticia ungurească ca prin minune și cere sprijinul și scutul Franței.

Generalul îi mângăie cu făgăduința, că Aradul o să fie în scurtă vreme ocupat de francezi, cari vor apăra cinstea și dreptatea românilor.

Auzindu-l astfel grând în fața sufletului străuia chipul marului protector al României Louis Napoleon împăratul Franței, care ni-a dat România liberă și independentă și văzând pe ilustrul Berthelot, eram convins că providența ne-a trimis pe acest mare general, care sămăna atât de mult cu Napoleon, l-a trimis să ne deie *România mare și nepedărită*.

La Săliște.

Joi dimineața generalul *Berthelot*, însoțit de fiul Ardealului generalul *Moșoiu* și de membri Consiliului Dirigent, a făcut o excursiune la mândria satelor românești: *Săliște*.

Aici a fost primit prin o frumoasă vorbire rostită în limba latină (o redăm la alt loc) de marea istoric al neamului nostru protopopul Dr. I. *Lupaș*, care i-a predat în numele Săliștei o *prescură*, două ploști cu vin, un burdușel de brânză și țesături sălișteniești.

Săliștenii i-au descoperit toate comorile de frumusețe românească și în urmă s'a încins hora în care «cruci de fete», cele mai frumoase din Săliște. (Raport special va urma).

La orele 10½, vinu stitificat, cu sufletul încărcat cu mărețe iocane a părăsit Săliștea.

Cuvânt latinesc de bineventur

rostită de protopopul Dr. I. Lupaș

Illustrissime Vir et Nobis Collendissime Domine Bellidux!

Rarissima hac occasione permittat nobis Dominatio Vestra sermone latino inextinguibile gaudio, quod animam nationis nostrae adimplet, cum Dominationem Vestram in hoc pago nostro Săliște nuncupato videre et cordialiter salutare possit, sincerimam expressionem dare.

Perterritiv ad aures nostras nuncium Dominationem Vestram ultimis duobus annis praeteritis optimum auxilium praebuisse militibus reluctantibus et liberatoribus nostris in sancto bello pro latinitate et libertate universae nostrae nationis gestio, quam ob rem nomen Dominationis Vestrae semper maxima cum veneratione pronunciamus. Et quia populus romanus beneficium memor esse solens jugiter rogamus Dominationem Vestram, ut expressionem profundissimae nostrae gratitudinis etenim hunc panem in sancuario templi nostri consecratum, haec duo lignea vas vini, vulgo «ploasca» vocata, quibus vocala benedictionis, hunc casuum plexum a pastoribus ovium confectum et haec texta instrumenta manibus uxorum et filiarum nostrarum elaborata et adornata beneplicia cum voluntate acceptare velit.

Gratia omnipotentis Dei et gloria sempiternalis fiat cum Dominatione Vestra, cum generosissima natione Gallica et cum universis heroticis et illustrissimis auii filii! In aeternum.

Această cuvântare, în traducere românească, sânt astfel:

Prea Ilustre Bărbat și Nouă Mult Prețuite Domnule General!

Cu această ocaziune foarte rară să ne permită D-Voastră a da în limba la-

tină expresiunea cea mai sinceră bucuriei nesine, care umple inima națiunii noastre, fiindcă vă poate vedea și vă poate saluta cordial în satul nostru născut.

A pătruns până la urechile noastre vestea, că D-Voastră ați dat în cel din urmă doi ani trecuți un foarte bun ajutor soldaților luptători și liberatorilor noștri în războiul cel sfânt purtat pentru latinitatea și libertatea națiunii noastre întregi.

Drept care numele D-Voastre s'ar putea fi vom promona cu cea mai mare venerațiune. Și fiindcă poporul român obișnuiește a ține minte binefacerile primite, cu tot dinadinsul vă rugăm pe D-Voastră, să primiți cu bunăvoință expresiunea mulțumirii noastre celor mai adanci și adeca această presară (păne scrisă în alturi bisericilor noastre), aceste două vase de lemn, numite în de obște „ploscă” ca niște pahare de închinare, această brânză pregătită de clobanii noștri și acele „săzuri” lucrate și înfrumusețate de mâinile soțiilor și fiicelor noastre.

Mila Otolupernicului Dumnezeu și gloria veșnică să fie cu D-Voastră, cu preageneroasă națiune franceză și cu toți eroicii și prealubiții ei fiți în etern.

De sărbători

...Atunci, când încrederea oarbă și trufășă, când ameteala biruinții finale pentru fiul lui Arpad eră mai în cântătoare, și atunci, când poverile și suferințele noastre deveniseră mai insuportabile și mai sdröbitoare, ca prin minune, întunecimea hăotică, ca prin eram finită, să pătrunde și luminează deodată, de săgețile de foc ale celui mai slavit și mai binecuvântat răsărit de soare, ce s'au putut vedea vreedată: — *ale soarelui dreptății și libertății popoarelor!*...

Un vânt cald de primăvară începe a bate pretutindeni. Ultimei sloi de ghiță, ce mai susțineau amorteala aspirării seculare, se topesc și ei. Popoarele subjugate se desmetesc deabele. Asemenea apelor de primăvară, simțământul conștiinței de libertate devine tot mai mare și mai puternic. Se împreună în năvalnice valuri, cari rup și sdröbesc, tot ce ar mai îndrăzni să li se opună în calea eliberării. Puterea de baionele a urgisitorilor jandarmi, temeiul stăpânirii grofilor și al magnaților, se înlătură. Armata se descompune. Și, milioanele de soldați istovii, pornesc de capul lor, unde-i mână dorul și voința.

Popoarele, ținute în sclăvie, se eliberează. Dornice de viață națională, nu mai recunosc nici o stăpânire străină. Cu hotărâre unanimă și bărbătească se organizează fiecare de sine, în înțelesul cuminte și drept, al directivei normate în mai multe puncte de marele și înțeleptul președinte Wilson.

Adunarea dela Alba-Iulia c'o însuflețire de nedescris hotărâște și soartea poporului nostru: *Unirea tuturor românilor într-o singură țară, în România-Mare.* Insuflețirea românească e de nedescris. Inspirația conducerilor și-a scriitorilor noștri e înălțătoare. Ziarele emulează. Cetindule, deși ne împărțășe fapte reale și adevărate, își par totuș legendare. Pregătirile de a primi pe liberatorii noștri de jugul străin: *pe mândra și vitează armata română, pe scumpii noștri ardeleni*, cari în întreg cursul războiului au ținut aprins în sufletele lor flacăra înfrățirii și-a intrupării ideului național, și pe care nu a putut-o stinge nici o piedecă și nici o suferință — nici chiar mieșleasca pace dela Brest-Litovsk și București, țin lanț sur sârbilor.

Totul suflarea românească, dela Nistru până la Tisa, se bucură și se veseleşte.

Când imi re'nproșpătez trecutul apropiat și desfășurarea evenimentelor

ce se precipitau zi de zi, ca o mulțămăit lui Dumnezeu pentru purtarea de grijă, nu pot decât să premăresc numele lui și să zic cu vorba psalmistului: *«Mare ești, Doamne, și minunate sânt lucrurile Tale».*

Orce serbare își are scopul ei. Serbările naționale ale săptămânilor din urmă, împreunate cu serbările *Nașterii Domnului*, ce le prăznuim în aceste zile, își au și ele rostul: *chemarea sfântă la o viață nouă!*

Mântuitorul lumii, Iisus Hristos, chiar din început, prin sloa înțelegerea a cântării sfinte: *«Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire»* așează ca temelie a vieții celei nouă: *pacea și bunăînțelegerea.*

Renățerea noastră națională nu va putea avea o altă temelie mai trainică, decât pe cea aleasă de Invățătorul lumii, Hristos. Prin nimic nu ne vom putea dovedi mai mult meritul și vrednicia darurilor binecuvântate ale *libertății naționale*, nu ne vom putea susținea mai bine încrederea luminatelor popoare, cari ne au sprjiții în aceasta operă mare, decât prin virtuțile păcii și ale buneînțelegerei.

Munca și stăruința noastră, care va trebui să fie înțecată și însuțită numai atunci va putea fi încununată de succesul dorit, dacă în toate ramurile ei va fi întemeiată și condusă de îndrumările învățăturilor sfinte religioase. Folosite cu pricepere, asemenea sărei în bucate, ele vor potoli oare nețele, vor mulcomi oare ambiție deșartă, vor îndulci și învioră oare progrese.

E lucru recunoscut, că toți bărbații cu adevărat culti, au fost mai presus de toate, creștini buni, oameni religioși. Toate popoarele înaintate au progresat prin *recunoașterea puterii* de a educa și a crește a învățăturilor lui Hristos.

Cum stăm noi în această privință? Răspund, neputând fi decât unul mai larg, las să-ți deie fiecare intelectual roman.

Ca pocăința să fie însă sinceră și ușoară, adaug mărturisirea unor mari învațări, cari căutau în împărția științelor să găsească și pe adevăratul povățuitor al vieții pământestii. După frământări și cercetări de ani întregi trag concluzia în următoarele: Știința știe să prindă razele soarelui, să umble pe apă, să țină în frâu furuna; — știința a băgat în jug aburul, a cucerit vâzduhul și-a pus fulgerul în serviciul omeniimii. Știința poate să spargă stânci, poate să întindă metelurile în lespezi subțirele, dar nu poate să moaie o inimă omeanească crudă și impietărlă, nu poate să stărbătească răul, să nobilizeze moravurile, nu poate să deie sufletului sdröbit liniștea și mângâierea trebuincioasă. Știința lărgeste orizontul intelectual al omului, îi desvoaltă forțele culturale, îi mărește puterea asupra naturii! Dar spre a da omului renățere suflatească, spre a-l îndalți moralicește, știința fără sprijinul și ajutorul religiunii nu e în stare!

Serbările noastre fie religioase, fie naționale, să nu fie deci numai zile de paradă deșartă și însuflețire trecătoare. Vorbirile ce se rostesc, învățăturile ce se dau, deasemeni, să nu fie vorbe sunătoare în pustiu. Ci, fiind învățegători de rostul lor înalt, cu tot pricejul să stăruim intru a ne renățea, a ne cultiva și imbogăți sufletește.

Intorși în satele noastre, talantul dobândit să nu-l îngropăm, ci să-l

întrebunțăm cu sfințenie, luminând și învățând poporul.

Cunoscând însemnătatea mare a educației religioase, să nu ne sfim a cei sfinte cărți, nici a merge și a asculta cuvântul lui Dumnezeu împreună cu poporul. Să nu ne asemănăm nicicând locuitorilor orașului Vilem, cari n'au voit să primescă pe Iisus, încât a trebuit să se sălășluiească într-o peșteră din apropiere.

La glasul de chemare al bisericilor noastre, cu credința părorilor și cu râvna magilor dela răsărit să alegăm, nu numai din Crăciun în Paști, ci în toate Duminecile și sărbătorile la peștera Vilemului nostru — în sfințele noastre biseric, întrind astfel mult credința poporului și închinându-ne împreună cu el, să dăm sălăș calduros, lăsând să se nască și să crească Hristos în casa sufletului nostru, atunci și numai atunci vom urma pildei popoarelor luminate, așezând și noi munca cea mare și multă ce ne așteaptă pe temelie puternică a dragosiei creștinești, a păcii și a buneînțelegerei, pe care clădind cu stăruințe nepregătute, vom putea privi cu toată încrederea în *viitorul de aur* al neamului românesc, în granițele întinse ale României Mari.

Ioan Popa.

Generalul Berthelot în Sibiu

— Conduct etnografic —

— Raport special —

(x) În cinstea mult distinsului nostru oaspe, a generalului francez Berthelot, s'a înfocmît Joi conductul etnografic al comunei din părțile Sibului.

Conductul, deși pus la cale abea cu o zi înainte, formează punctul culminant al serbătorii Ilustrului Berthelot în Ardealul nostru.

În dimineața zilei generalul francez cu sulta sa și însoții de generalul Moșoiu, șefii de resort Maniu, Vaida, Pop ș. a., în ot automobile, pleacă să viziteze marea noastră comună Sălăte.

De aici s'a înapoiat la ora 11 și câteva minute, în Pajă mare a Sibului, unde sânt primii în suntele Marsilerei și ale acclămirilor puternice de «Vive la France!» «Trăească Franța!» «Vive Berthelot!» «Tră Berthelot!» Trupele de vânători prezintă arma. După aceasta, în pavilionul clădit sub îngrijirea inginerului Niga în fața bisericii din Pajă, Berthelot este salutat de arhimandritul Justinian și de venerabilul nostru vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcătău. Corul mixt al dlui T. Popovici înțonează marșul La armee!

La treptele pavilionului primește generalul francez deflarea conductului țărănimii române din ținuturile sibiene.

Constiăm dea început, că masa aceasta de oameni și feil în care s'a înfășat, a stors admirarea noastră și a francezilor de față.

În frunte se deslășoară drapelule mândre: albastru, albi și roșu, alătura de steaguri! albastru, galbin și roșu, — și apoi urmează coloana de coloana timp de un ceas întreg, floarea satelor românești: barbă și sîmțate în față, feciori cu tricolorul la brațe și la pălărie, neveste și fete cu veselia în inimă și pe buze.

Portul lor, vrednic de a fi nemurit de pictorii ori căru popor cult, răspunde prin albul său aer de înviorare și de curăție.

Fiecare grup este condus de preotul, învățătorul și de alți fruntași ai satului. Mult și-au adu și muzica de acasă, împreună cu călășii lor, unul mai chipș decât altul.

Merită specială amintire carele împodobite, trase de câte patru boi, și reprezentate: secerșii, copiii, șezătoarea și nunta țărănească. Tot asemenea remarcăm și grupurile de călășii săteni.

Cântecule naționale se desprindeau puternic din piepturile făcălor, și cu multă gingășie de pe buzele fetelor sîcose.

Întregul cortegiu, care a parcurs Strada Cisnăndei, până în străzile Șaguna și Scheviș, s'a prezentat în cea mai mare ordine și bunăcuviință.

Răposatul scriitor, neuitatul Caragiale,

dacă ar fi văzut poporul din conductul sibian, ar fi putut exclama eară: *«Alte este puterea noastră!»*

De pe tăblițele purtate de țărănimă, am desicflat pe lângă vorbele «Vive la France!» și «Vive la Général Berthelot!» următoarele nume de comine:

Sibiu, Gușterita, Nucet, Drașov, Vinograd, Gașterea, Ocna, Șura mare, Apold-de-joș, și de sus, Slimnic, Poplaca, Mohi, Miercurea, Bungard, Crăpinș, Roșia, Cristian, Veștem, Tâlmăciul-mare, Tâlmăce, Ludușul-mare, Sângătin, Hosman, Cărtășora, Sadu, Tichindeal, Colun, Brad, Lăncrăm, Comăneș, Gălbava, Selimbăr, Boliuș, Racovița, Nouă română, Porcesă, Râșinari, Sebeșul-inf. și sup., Foteleșă, Șiră, Arpaș, Porumbac, Ruși, Ilimbav, Chirpă, Marpod, Măgărei, Ighidior, Ațina, Vurpăr, Nocrih, Bendorf, Sura-mică, Ruși, Turnișor, Rusciiori, ear din loc mai departat, *Orăștie și Jage* — cu a mândri călășeri și netrecuții cu foc.

Au participat la deflarea aceasta cel puțin zece mii de săteni, și tot cam atâția făcând parte din publicul privitor. Toate clădirile principale, pe unde au trecut marșele, erau împodobite cu covoare și drapeluri franceze și române.

Doă capele militare, a vânătorilor și a gardei naționale, au executat cântec în tot cursul serbării.

Câteva daruri, de minunate fășături românești, ca semn de atențiune din partea țărănimii, s'au prezentat generalului Berthelot, care a rămas adânc impresionat și plăcut surprins de toate cele văzute în mijlocul nostru.

Multa s'a înduoșat marele nostru oaspe, când fețta Lucia Apolzan din carul copililor (aranjat de doamna preoteasă Boiu, soția părintelui Ioan B. Boiu din suburbul Iozefin), s'a coborât și a roștii următoarele versuri:

*De notre char beau décoré
Avec de fleurs, avec d'effiance,
J'ai descendue pour m'écrier:
Vive Berthelot et vive la France!*

(Românește: Din carul nostru frumos împodobit cu flori și cu copii, am coborât pentru a striga: Trăească Berthelot și Trăească Franța!)

Generalul, mișcat până la lacrimi, a sărutat de două ori pe copilă Lucia Apolzan.

Trecuse ora 12 și jumătate, când iubitorul a urcat automobilul pentru a plecă la gară, unde îl aștepta trenul pentru București.

Totă serbarea — În 2 Ianuarie 1919 — a fost favorizată de timp frumos cu soare primăvarăst. Pare că aerul anume a voit să ne sprjiască năzuințele.

Ear când eram este cu noi, cine oare mai poate să fie în contra noastră?

Nu putem sfârși acest scurt raport, fără a aduce tributul de recunoștință domnului A. Bărsanțu, Dr. G. Măcelaru și celorlalți tovarășii de muncă intensă, prin care s'a putut scoate la iveală atât de splendide calitățile sufletești ale românului.

Gușterita în conductul dela 2 Ianuarie

Din comuna Gușterita, de lângă Sibiu, primim următoarele:

Având noi fericea, ca tocmai steagul năuții din satul nostru să fie îndrăgii de marele general Berthelot și să fie dus de Exceleția Sa cu sine, vă rugăm ca publicând această *distingere a noastră*, să arătați și numele mirilor și nunilor purtători de asfel de steag, care să fie dorit de Ilustrul general francez:

Mire: Ioachim Crăciun, Invățător, Miteaș: fețta Ludovica Panța.

Nuni: Dina Livia Petrișor, preoteasă și Ilarie Stăpina. Am avut un mire «frumos», dar am avut și un steag care probabil va fi o năvălă suveniru pentru acel amf al românilor, care așăzi nu a făcut marea onoare să primescă steagul nostru.

• Primii șcl.

A.

Pe ce voesc Sărbii să pună mâna în Banat?

Înainte de asta cu 40—50 de ani, împetricutul lezal și nelegal — cum voî — al mult doritei culturii apusene. — capitalul francez, așezat în Elveția Banatului, în Caraș-Severin. S'a format Societatea căilor ferate austro-ungare cumpărând pe un preț mic 266.000 jugere catastrale de pământ. Din această moșie uriașă, 200.000 păduri și munți, plini de cărbuni, fier, pîrîi, var și aramă. Din lemn codrilor se face tot ce poate industria în lemn produce mai bun și frumos. Iar din sînul munților se scoate anual 140.000 tone de fier și 4.000 tone de cărbuni și mii de vagoane de var.

Văile pline de fabrici. Fabricii în care mîna omului n'are să creeze nimic, ea n'are decît să dirigeze fenomenele naturii, și acestea singure aduc rezultatul dorit. Creuțățile sînt ridicate și fără ca umerii românului băntănean să intervină, căci mîntea inginerilor — durere străină — a știut să organizeze așa fel, că muncitorul dirigează numai fenomenele elementare ale expunzînei gazelor sau ale electricității. În puterile fabricii și uzine se transformă anual 150.000 tone de oțel și 100.000 tone de fier și tîneche, în mașini, vagoane, pluguri, poduri uriașe, tunuri și cazane etc.

Și ce-i lipsește României mare de mîne, atît de săracă în industrie mare și mică? Din inginer Oct. Pop și dl șef Șoarec din misiunea franceză Landrot mi se plîngeau că, România are azi numai poduri stricite, și e fără locomotive și vagoane. De toate are Bînatul.

Societatea aceasta internațională este fondată cu 250 milioane de franci, din care sumă 90 milioane sînt bani francezi. Obligațiunile în valoare de 25 milioane asemenea proprietatea băncilor din Paris și Lyon. Direcțiunea este așa de mare, că are o secție franceză cu sediul și oficiul în Paris. La burșă azi actiunile sînt notate cu un curs de 720—800 cor.

Ungurii își organizează cu zor, chiar acum propaganda în străinătate, așa, că trimit industriași, comercianți, fabricanți în centrele apusene, ca să câștige pe seama întregității Ungariei pe capitaliștii apuseni. Știu din izvor sigur, că sârbilor de aceea nu le-a succes să fure vestitele fabrici și mine băntăne, fiindcă inuși coloaneli Mix a intervenit, după ce a fost informat de unguri.

Cine sînt furnicile acestui murosuri de muncă productivă din Caraș-Severin, și cari furnici adună aurul cărat la Viena și Paris? Români de pe Valea-Carășului. Valea Bărzavei și valea Almajului. Zeci de mii de suferite se trudes în codri și inima munților, țoți români. Socialismul unguresc îi caută acum să-i organizeze, și să-i ademenească la idea României mari, iar sârbul lacom își trimite mostenitorul de tron la Paris cu dorul de a rupe România acest colț de rai.

R. S. Molin.

Anunț

Reuniunea femeilor române din lot, aranjază în prezarea Anului nou, o petrecere cu dans.

Biletele se pot cumpăra numai pe lângă prezentarea învitatîi Joi și Vineri în 27 și 28 Decembrie v., (9 și 10 Ianuarie n. 1919) la orele 3—5 d. a. în sala de lectură a Asociațiunii.

Prețul de persoană: 10 cor.; Loje (cu 4 locuri) 40 cor.

Comitetul aranjator.

Cum s'au întocmit numerele?

În considerare că astăzi se pomenește în publicațiunile unguresi de toată mâna, că „milioane de maghiari neaoși sînt amenințați să ajungă sub domnie străină, e bine să ne reamintim felul cum s'au întocmit număratoarea vestii dela anul 1910.

În general, toate număratoarele fostelor stăpîniri s'au făcut mai mult sau mai puțin în mod tendențios. Dar recensămîntul dela 1910, — de care pomem — a întrecut tot ce poate produce falazia maghiarizării cu orice preț.

Întrebare, pe blanchetele de număratoarea, este silizată astfel:

«12. Limbă maternă (adecă limbă, care o declară de a sa și o vorbește mai bine și mai cu plăcere)?»

În textual original unguresc: «12. Anyanyelv (az a nyelv, amelyet magának vall és legjobban és legszivesebben beszél)?»

Ce însemnează limbă maternă, se explică în aceeași blanchetă, astfel: «Este de observat, că desă limbă maternă e mai adesea identică cu limba ce o învătă fiecare în copilărie și în de obște dela mîmă, totuș pot să fie cazuri, când limbă maternă a copilului nu este limbă mamei sale, mai ales cînd copilul în așluri, școale sau în altă atingere socială, sau în urma faptului că părinții lui n'au aacez limbă maternă, a învătă altă limbă, deosebită de a mamei sale.»

Pe ungurese: «megjegyzendő, hogy ámbár az anyanyelv legjobbszor azonos az anyanyelvvel, amelyet ki-kij gyermekkorában és rendszerint az anyjával tanult, mégis éfordulhat az az eset is, hogy a gyermek anyanyelve más, mint az anyjé, ki-kij ősen, ha a gyermek kisévelővödában, iskolában, vagy egyéb társadalmi érintkezés által, vagy annak következtében, hogy zűő fő külfönböz anyanyelvűek, az anyjéő külfönböz, más nyelvet sajátított el.»

Pe temeiul întrebării și a explicației de mai sus, este învederat, că în statistica populațiunii din fosta Ungarie s'au putut face «corecturi» după plac. S'au și fabricat, pe calea aceasta, zece milioane de maghiari pe hârtie, — în vreme ce de fapt și scăzând totodată numărul evreilor, cari — orce s'ar zice — sînt și rămân evrei), maghiarii în toată lumea nu pot fi decît cam jumătate din aceste zece milioane.

Ear noi, românii, chiar după datele întocmite de dușmanii noștri, sîntem cel puțin de două ori mai mulți decît ungurii.

Ungurii și conferința de pace

În ziua Pesti Hirlap, într'un număr mai nou di Tóth István, șef ministru de culte, scrie în vederea conferinței de pace, că starea românilor și stăpînirea maghiară este vrednică de a fi învătăită, iar urma împutăzării lor de care s'au împărtășit cu largă mîna în cursuri de veacuri, cât au viețuit cu ungurii împreună.

Venim și noi în ajutorul dlui fost ministru Tóth István, în fuga condeului lui căteva din «bunătățile» unguresi acordate nemaghiarilor, și în special românilor:

Maghiarizarea administrației, a justiției, a postelor, a oficiilor de dare, a direcțiunilor financiare, a inspecțiilor de școale, a școalelor confesionale, a matricolelor civile, a numelor topografice, prezentarea tricolorului nemaghiar; zăpuziștărea unguresi pe teren administrativ; împiedecarea românilor de a-și cumpăra proprietăți; întemnițări și internări fără motive; însutarea elevilor români din partea catedrelor unguresi; confiscarea averilor românești, înbreținutarea încredință a universității unguresi; procesele românilor pierdute din bun senin în fața justiției unguresi; umiliarea învătătoarii nemaghiare prin depunerea jurămîntului pentru ideia

de stat maghiar unitar ș.a. ș.a. Istă față petrecute în timpul domniului unguresi, din care a făcut parte și Tóth, alătorea cu Apponyi și ceata lui de o săbătie aziatică.

Așa dar la conferința la Ca sa abia și mai multă meterie d'a vă osândi cum o meritaj.

După Conductul etnografic din 2 Ianuarie 1918.

Din încredințarea Onor. Consiliului dirigent aduce cele mai călduroase mulțămiri tuturor factorilor, cari au contribuit la succesul festivităților ce s'au desfășurat, aici în Sibiu, în zilele de 1 și 2 Ianuarie n., cu prilejul primirii marelui general francez Berthelot.

Îndoeșii mulțimesc pentru munca desfășurată și pentru devotamentul dovezilor care scopul bunei reușite a acestor frumoase și înălțătoare manifestări a sentimentului obște: de ar doraj, susținători ai ordinii, decoratori ai pavilionului de onoare, conducători ai corurilor, precum și priștilor din loc; mai departe persoanele cari au adus la cunoștința sâtenilor noștri întocmirea conductului etnografic și adă informațiile de lipsă pentru pregătirea diferitelor grupe; preoților, învățătorilor și celorlalți conducători din diferitele comune reprezentate în conduct, dintre cari o mare parte n'au pregăt a veni înși în fruntea oamenilor lor; cu deosebire aici, fraților și surorilor dela sate și de aici, din oraș, cari au atăta răvnă și în această dragoste, izvorită din adăncul sufletului lor românesc, au finat să la parte la aceasta măreată dovadă de iubire și recunoștință față de distinsul oaspe venit în noi din locuri așa depărtate, contribuind la succesul serbării prin costumele lor originale, prin jecurile caracteristice și prin carele frumos improvizate și cuprinse de grupe, care arătau felul de viață a poporului nostru, cu diferitele sale obiceiuri.

Conductul de Joi, 2 Ianuarie n., a fost, — cum recunosc și străinii, — o manifestare măreată a sufletului poporului nostru din aceste părți și a decurs în cea mai bună ordine, spre cinstea numelui nostru românesc.

Buna reușită a lui ne poate servi spre învățătură și pentru viitor. Când înțelegem din noi își va face datorita, condișii fiind cu toții de același gînd și avuad în vedere același scop, și cînd ca toții vom lucra după același plan, putem înfăptui chiar și lucrările cele mai mari.

Încă aduș, pe lângă recunoștința Consiliului nostru dirigent, mulțămiri mele cele mai călduroase!

Sibiu, 21 Decembrie v. 1618 (3 Ianuarie n. 1919).

Andrei Bărsănuș,

președintul Comitetului Aranjator.

Pentru orfanii preotului împușcat

La colecta deschisă cu gînd de a veni în ajutorul celor șapte orfani nevătăști și a văduvei preotului Ioan Oprîș, fost paroh al Cristului și membru al sfatului național român din Turda, au contribuit:

1. Ite Miculescu, Sibiu	Cor. 60.
2. Ioan Georgescu, Bălăuș	20.
3. Ioan Todea, paroh Scăriașoara	20.
Lăpuș	20.
4. Colecta în comuna Lisa	75.50
5.	Daia să . . . . .
6. Aurelia R. Lazar	83.
7.	20.

Suma cor. 278.50

Dăruiri se mai primesc la redacția ziarului nostru.

Convocare

Toți agronomii români din Ardeal, Bănat și Ungaria, învovetaj ai academiilor și institutelor agronomice, sînt rugați a se prezenta pe ziua di 11 Ianuarie s. n. 1919 la Sibiu la o conferință, care să pună bază organizării tagmei noastre, în vederea marilor probleme economice — naționale, cari ne asteaptă.

Întălnirea la 10 ore a. m. în edificiul «Asociațiunii».

Blaj, 22 Decembrie st. n. 1918.

Ioan Maior, Iosif I. Hossu,
E. F. Negruț, Virgil Pop.

O prorocie împlinită a poetului Octavian Goga

Cum este de năcăjit românul în Ungaria

Românul de dimineața pînă seara,
Tot lucră necontenit,
Dar cu toată ostenela
Tot este neprețuit.

Dar va să vină odată vremea,
Cînd românul nu va suferi,
Cînd să va schimba și lumea,
Cînd opinea va domni.

Rășinari, 14 Mai 1893.

Octavian Goga.

Cu această poesie m'a surprins, micul poet de atunci, în prezara zilei memorabile de 3/15 Mai 1893, avînd etate de 12 ani.

Talentu lui poetic l-am descoperit în decursul conversațiilor noastre, cu ocaziunea excursiunilor dese familiare, făcute în romanticul holar al comunii Rășinari.

Find aduță la firul gîndirii micului poet și a idelilor lui, am obstrvat că începe a încoaji ceva extraordinar, la ce am atras atențiunea regretatului său tată.

Cu o zi înainte de data acestei poesii îi zice: *Tavil!* I-l mi o poeste, pentru care vei primi dela mine un frumos cadou. În ziua următoare *Tavil* s'a crezată la mine și-mi predă poezia de mai sus, curioș, că ce cadou li veiu face.

După cîteva poesii predau poesiele lui M. Eminescu cu următoarele șeri scrise de mîna mea pe pagina primă: Micului poet Octavian Goga, *servoasă lca program:*

Notez că poezia notată cu copil, să ocupa foarte intensiv cu cetitul de cărți bune, alese de fericiții săi părinți.

Micul poet cu timpul s'a făcut mare și în anul 1905 ne-a dat primul volum de poesii cu clasicul *Octav*, Căcașii și Plugarii. Primul exemplar al volumului apărut, în semn de recunoștință, mi-l predat mie, cu următoarele șeri scrise, cu mîna proprie pe pagina primă:

Stimatului domn

Mihail Jourca, în semnul recunoștinței mele pentru cele dîntii îndrumări în viața meseriei mele.

Cu dragoste:

Octavian Goga m. p.

Această poesie e primul product-procie a neobositului poet de acum.

Find și eu tare în credința mea și în puterea miraculoasă de rezistență a numelui meu, am păstrat această prorocie, ca pe un mărgăritar neprețuit pînă la împlinirea vremii, ce a sosit mai curînd decît credeam.

Însucind în anul 1914 războiul, de teama perchișizii, am purtat puțin cu poezia tot la mîne.

În 6 sere 7 Septembrie 1916 lătre 1 și 2 ore noaptea fiind luat de jandarii din pat și din temnița Clujului, primul gînd a fost la poesie să nu se despărțescă de mine.

În Intreg «Calvarii» meu mi-a fost tovarăș credincios, mediam adeseori asupra conștiinței profeteie mîngîietoare totdeauna: *Victoria finală numai a noastră poate fi.*

Acum împlinindu-se prorocia poetului drumeț am aflat de bine a publica poezia, păstrînd originalul.

Mihail Jourca,

notar pens. al comunii Rășinari.

Comunicatul oficial din 18 Dec. 1918

1. În Bucovina și Basarabia situația neschimbată.

2. În Transilvania trupele au intrat în Iașbașul.

3. În Ucraina armata Cehă, ce lupăta contra bolșevicilor se ridică la 100.000 oameni bine organizați, cu arme și material suficient.

Revolta și ura poporației ucrăinene contra bolșevicilor crește zilnic.

M. C. G.

Un congres al clerului inferior

Marile prefeceri, prin cari străbătem ne impun o nouă orientare. Și această orientare nu o poate da numai înțiruirea tuturor preoților din întreaga mitropolă, toți preoții poporului nostru de aici. Biserica, cu idealul ei statornic se găsește în situații schimbătoare și toți slujitorii ei au să se acomodeze și să împerecheze de viață. Sănătatea neadorată a moralității și strălucirea națională — ea se premențează pentru noi la chemări de activitate. Curentul birurilor al democrației și al emancipării a creat dinomii în Italia și în Franța, în alte țări s'a desface de raporturile tradiționale față de stat și de societate. Dezvoltarea bisericii de stat din Franța și declararea bisericii de chestie privată formează un pas urias față de raportul tradițional când statul avea să se îngrijească, să sprijinească anume biserica sau bisericii, să arze pe rug seccarii și să împiedice răspândirea de noie culturi religioase. Bisericii clerului inferior și clerului tradițional li s'au părut că noii zăngănământ și incurajare a socialismului care vede în cîer un dușman vreodine de a fi nimicit însuși cu lortăreața sa biserica. E cunoscută formula de resignare a unora episcopilor și a unora preoților din diferite biserici de stat a zis: Săntem mulțumii că statul a încetat subvențiile acordate clerului, săntem șaraci precum era elus cu apostolii săi, dar în slășiți săntem liberi cu toți facul sacru să vestim evanghelia și să facem vizibilă opera mântuirii, care nu poate fi pendentă de banul sau neisprăvit, va face încă odată chemare precum a chemat pe Matei, pe Andrei și pe Petru. Nicării nu e zelul religios al poporului mai aprins ca în America, unde înfiorarea bisericii s'atribue clerului, cul, moral, independent.

Singurul tovarăș în noaptea lungă a suferinții poporului nostru a fost clerul inferior, când lertarhia nu exista și înalții clerici erau ținta și prada uneltorilor prozelitice, cari au ajuns culmea desestrăbării. E meritul clerului inferior, că până la 1.000 s'a păstrat unitatea sultetăscă și bisericească cu biserica metropolitană, în ciuda tuturor persecuțiilor și umiltorilor, și cultura teologică a clerului inferior era pe treapta cea mai de jos și adevăratul religioase le priveau cu o minte și o inimă, cari nu erau mai rutinate decât aceea a pescarilor simpli, pe cari Hristos i-a chemat la apoteia și la muncă de țertă, de lăptari și neajunsuri, streină de avantajele și prerogativele vieții conducătorilor unui popor. Nedeslipit de popor a împărțit cu ele toată soartea lui grea și încruntată. Și a rămas clerul inferior până în prezent. Și de azi nu un bun conducător al lipsurilor și nevoilor și al aspirațiilor neamului. De câțori dușmanii noștri uneltuie un rău în contra poporului, se apropiu cu ispite de conducătorii firești ai lui, cu moneli, dar și cu amenințări teroafice.

Trădătorii din rândurile clerului inferior nu s'au pomenit în toată istoria noastră, și icomă morală a creștinilor români, și exemplul cinstei și al caracterului integru. Puritările matriculelor pentru trebuințele statului și primul organ administrativ până la învece notorilor și a jandarilor cari au fost stăpîni stătuil polietice ungare, primul și cel mai înțiritor proces al culturii și economic și orce urmă de înaltare s'a revărsat asupra poporului prin canalul beneficiilor al activității clerului inferior. În cultivarea și deșteptarea interesului pentru viața politică din vremea cunoi înimos și estival la preoțime. Ideea de mare popor, deșteptarea conștiinței de noi înșine, de menirea noastră aduce pe slujitorii aceleiași legi românești în fața unor mari probleme actuale imperative.

Clerul inferior i se impune o nouă orientare, sănătoasă, demnă. În congresul, devenit actual, se va da expresie tuturor noilor chemări. Intre problemele congresului nu vor lipsi cele ce urmășez:

1. Reforma constituției bisericești și uniformarea ei pentru întreaga biserică din imperiul românesc.
2. Regularea situației materiale a preoților cu ștergerea clasificării de preoți cu pregătire inferioară și superioară. Introducerea de evenențiali și adusuri după membrii familiei. Crearea unui fond de pensie de stat. Modificarea avansării în zicuri mai bune pe temeiul vredeției și activității spornice pe teren științific și pastoral. Reforma educației clerului în institute teologice de stat, pe cheltuiela ace-

stula și primirea în acestea pe bază de concurs. Îngrijirea de orfanii preoților.

3. Organizarea misiunii interne și externe. Sub misiune internă să se creze tot felul de așezăminte moderne ca: Școala de Dumineca religioasă, apoi publicarea și răspândirea Bibliei și a altor cărți și folio religioase, răspândirea de icioane religioase. Sub misiune externă înțeleg formarea de societăți științifice, cari să studieze mișcările de progres din biserici străine, cu studierea metoadelor lor de păstorie, să înțire contact cu bisericile cari simpatizează cu noi.

4. Revizuirea căsătoriei a doua a preoților și introducerea de cele reforme în biserica reclamată de progresul, știința și spiritul vremii noii.

Toate obiectele ce se găsesc potrivit pentru congres, să fie anunțate în publicitate, să se prelucereze în memorii și în studii detaliate.

Oamenii, cari înbece biserica și vreau să o vază și în viitor ca cea mai scumpă instituție și sfântă moștenire strămoșască, să concure pentru realizarea înțiririi congresului clerului inferior, ca și putem creia o biserica înțiririi, învigorată, atinsă de înălțarea divină, care s'a pogorât în lume.

Orce propuneri în legătură cu congresul proiectat să se comunice acestui ziar.

Tr. Scoroboi.

Colindă

Steaua cea de mult dorită
Florie dalbe.
Șuș pe cerin e răsărită,
Îngerii din ceriu pogoați,
Florie dalbe
Și veștera o încunșoară
Unde s'a născut Cristos,
Florie dalbe.
Soarele cul luminos
Și zace pe fac uscat,
Florie dalbe.
De Maica stăntă înfășat.

Veniți frași să alergăm
Florie dalbe,
Șuș înțirii să cântăm:
Și Mărie înțirii de sus
Florie dalbe
Dulcelul nostru însuș
Și jos între-omenii,
Florie dalbe,
Pace și bună învoire.

Cu mașii să ne închinăm
Florie dalbe.
Cu glas mare se strigăm:
Prele dumnezeu,
Florie dalbe
Fiul Tătuil cereș,
Ai tins darul Tău cel sfânt
Florie dalbe
Ș'aș pus pace pe pământ.
Și cu bunățatea Ta
Florie dalbe
Ai împăcat lumea rea.

Noi la Tine alergăm,
Florie dalbe,
În cântări Te laudăm
Cu copii, femei, bătrâni
Florie dalbe,
Ridicând la ceruri mâni
Și cu înălțarea spre noi
Florie dalbe,
Și ne-ai scăpat de nevoi.

Pe stăpîni-l-ai umilt
Florie dalbe,
Și ca ceara s'au topit
Ei cari au dat Sionul
Florie dalbe,
Stau rugății dela Domnul
Și precum în ba de foc
Florie d'șbe,
Stau uscați acum 'n loc.
Noi am scăpat din robie
Florie dalbe,
Cristoase Mărire Tăe.

Precum pieru lumul, — piară,
Florie dalbe,
Cei cari nu se veseleau în țară
Dreptii să se veselească
Florie dalbe,
Pe Tine să Te mărească!

Colinda-vom, colinda
Florie dalbe,
Din casă 'n casă 'om întra
Colacul e pus pe masă
Florie dalbe,

Să fi țază sănătoasă
Dete și Tătu din năștime,
Florie dalbe,
Pace și zile senine,
Zile tot de bucurie
Florie dalbe,
În mândra noastră Românie!

Emanoil Suciu,
învățător.

Feriți-vă de apostolii minciunii

— De un bun român —

Dacă stăm să judecăm faptele de azi ale foștorilor noștri stăpînitori, ale ungtorilor, ne gândim la nebuluni, care în pornirea lui surdă încearcă să schimbe rosturi așezate de Dumnezeu în lume, să înțorească calea șorului, să poruncească apelor să curgă la deal, să încure cărarea stelelor, să încere marea cu degetul, să măsure lumea cu șchioapa, să stoarcă lapte din stînca seacă, să jupească piatră de moară, să schimbe în lume, să înțorească în lume, să înțorească în sfârșit lucruri, de a căror curățenie se crucești, căc tres pe tutele marelui.

Domnii dela Budapesta își fac de cap. Bine zice vorba românească, că Dumnezeu dacă vrea să bată pe cineva, li la mai rău minte. Stăpînitorii noștri de țară, ungtori, ungtori, și-au leșit din minți și înmărmureze lumea cu prostiile ce le încearcă.

Acum când lumea întreagă s'a scărbit de rășbii pentru vecii vecilor, ungtorii vreau să pornească iar, vreau să se prindă de piept cu toate popoarele lui Dumnezeu. Ei nu se pot împăca cu gândul, că d'ac înainte nu vor mai în spinarea altor neamuri și nu vor merge lucrurile după porunca și placul lor, căci așa s'au învâtat vreme de o mie de ani, să poruncească numai și să se îngrășe din sudoarea altor neamuri. Ochii lor nu rădă lumina libertății, se revărsă peste întregul pământ, căc înțorească, ci lor înțorească de pace, căc numai statornicind și pe mai departe înțorească ar putea să ducă ei zile albe, cum au dus atâtea amare sute de ani. Ei se pun de acumzeșii înmărmurii mari; vreau să oprească înțirii și înțirii și în carba lor nesocotită se leagă să bată întreaga sulfarea omească, pe români, pe sârbi, pe cehi, pe nemții din Austria, pe francezi, pe englezi, pe americani, Europa și America înțirigă.

Bieți oameni nărozi
Dar omul năroz șire la nevoie.
Unde nu ajută puterea, încearcă cu apucătura. Întocmai ca lupul din povește, domnii dela Budapesta, își iau din când în când mure de apostoli blânzi și cucernici, încearcă grauri domoale și dulcege, prezăni în încercuțu lor și în poată împăcățenții și nu se înmoțe și sufletul și să ne prindă pe neștiute în ghiarele lor. Ei îtpăresc cărțile și hărțile și le răspândesc prin șate, ba se încumetă să se arete și în ființa înțirii noștri. Îndemându-i să se lăpăde în condamnările lor firești și moindu-i cu făgăduinți pe căt de mincinoase, pe atât de obraznice și proaste. Aidoma ca lupul din povește, cum ziceam, lupul care s'a furșat aproape de turmă și a început să le cuvinteze oilor cam în felul următor:

«Dragi surorile mele! Eu și cu ceilalți lupi din codri ne am hotărât să trăim d'ac înainte în bună pace cu voi. Noi săntem mai tari decât dălii voștri și vă putem păzi de toate primelidile mai bine decât ei. Noi avem în fund de păduri poleni și iarbe grasă, mătoasă și noi vă lășăm să laște în dragă oțel zina și noaptea. Nu închină voce cu bubei voștri, în strugă, nu vă tundem, nu vă luăm laptele și nu vă încuem pe mielieșii voștri în țire. Voi să aveți toată încrederea în noi. S'a lungăci deci pe păștorii voștri și să veniți în brațele noastre.»

Cam așa glășuie și cărțile și folie domnii dela Budapesta și de altele. Ei ne zic: «Dragi țărani români! Vrem să trăim în bună pace cu voi. Noi profii, baronii, nemeeși și noi jidovii cei grași, săntem mai tari decât conducătorii voștri, căci avem bani mulți și moșie multă. Dacă vă veți arunca în brațele noastre, noi vă dăm de toate: pământ, pășune și pădure; vă dăm drepturi, vă lășăm în pace grații voștri și veți trăi ca în sânul lui Avram, bucurându-vă de toate bunățiile pământului, ale apelor și văzduhurilor. Pentru că să putem fi înși, fără fire să scribă, voi veți lungăci pe conducătorii voștri și vă de hotărârea dela Alba-Iulia de a vă uni cu România-Mare, căci tracănd voi a România-Mare veți stăpîniți iară de un regu rău și străin, în vreme ce iați că noi am izgonit din țară pe regele nostru.»

Bieți lupi bălțați, al căror zimbel e un răiet rău ascuns și ai căror colți s'au totci sfărâncat pielea altor neamuri, uitați că românul n'a uitat, căci Doamne mult a mai suferit de blândețe voastră. Nu, domnii lupi, românul ține minte, și un neam mai pățit ca noi nu mai e altul în lume.

Ne aducem aminte că vorbele acesta mincinoase le-a mai auzit acest neam al nostru, de multe, de foarte multor în depănarea veacurilor. Vă vom aminti numai puține din isprăvile voastre fără număr.

(Va urma)

Act de mulțumită

Cu prilejul trist al înmormântării lui Iulian și neutilitatii noștri lui, frate și cumnat Alexandru Chidă, fost măcelar, Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, neorobii și a acte de pietate și în depăniă cerepe a roștorilor ce are ca corporate, după terminarea serbării naționale din ziua de 2 Ianuarie s. n. și-a ținut de creștină dătorină a conduce la groapă pe un frate și conducător hărățului tenorist I. Stancu. Pentru nobilul act, nemăgălate familie aduce pe această cale cele mai calde mulțumiri organelor conducătoare ale Reuniunii și tuturor participanților, iar nemăgălate mamă a cărei raportare s'a făcut strict învece de în cauză de boală nu a putut lua parte la înmormântare, dărește șua de 100 corane pentru scopurile culturale și filantropice ale Reuniunii.

Grupul impozant al meseriașilor noștri a fost condus de domnii preșident V. Tordășianu și vice-preșident G. Poponea, iar cântările funebrele le-a executat Reuniunea și conducător hărățului tenorist I. Stancu. Pentru nobilul act, nemăgălate familie aduce pe această cale cele mai calde mulțumiri organelor conducătoare ale Reuniunii și tuturor participanților, iar nemăgălate mamă a cărei raportare s'a făcut strict învece de în cauză de boală nu a putut lua parte la înmormântare, dărește șua de 100 corane pentru scopurile culturale și filantropice ale Reuniunii.

Sibiu, la 3 Ianuarie s. n. 1918.

G. Pascu.

Ape!

Provocat fiind în repețe rânduiri de mai mulți din foștii mei elevi și organizate preoțime gr-or. română, fac și prin aceasta apără foștii mei elevi și cătră toți frații în Hristos, cari doresc organizarea clerului nostru, în special a celui dela șate, formând acesta maioritatea covârșitoare a preoțiilor. Organizarea s'a făcut strict între marginele date de biserica și stat. Spre scopul organizării e necesar ca preoțimea să se înțirască și prin delegați la o conferință, sau întreaga preoțime la un congres.

Chestiunile cari ar fi să se desbătă preoțimea la această ocaziune, sânt următoarele:

1. Înființarea unei uniunii a tuturor preoților gr-or. din părțile de dincoace de Carpați.
2. Situația și raportul preoțiilor noi și foștii mei de nou stat; chemarea și rolul preoțiilor de nou stat români.
3. Educația religioasă morală a poporului și muncitorilor români; organizarea lor pe toate terenele, astfel ca să poată suporta cu succes orice concurență străină, și să poată prelua rolul de conducere înțirii concepțiilor favorizate de veacuri întregi prin privilegiile avute.
4. Stabilirea unei pragmatice de serviciu.
5. Edarea unei reviste a preoților.
6. Eventuale reforme în educația viitoare preoțiilor; uniformitatea cultului divin.

7. Alinare mijloacelor pentru a putea depărta toate scaderile și defectele încubate — eventual — în biserica noastră.

Rog pe toți cari doresc organizarea preoțiilor, să insiste ca conferențele preoțiilor practice să fie convocate încă în luna Ianuarie 1919; acolo să pertracteze punctele sus înșirate și altele, pe cari le vor afla de lipsă; să decidă apoi că doresc o constituire a delegaților lor, ori un congres, care să se țină cel mult până în 16 Febr. s. n. 1919.

Rog pe toți cari primesc ică organizării preoțiilor, să binevoiască a-mi răspunde în timpul cel mai scurt, expunându-mi și în scris și părerile lor referitoare la punctele înșirate. Dela conferența mă rog a-mi trimite un extras din protocol care se va lua la conferența, ca astfel — împreună cu mai mulți frați în Hristos — preluând materialul primit, să printrăm la timpul său constituirea sau congresului o lucrare corespondentă, care să poată șere ca bază a desbaterilor.

Sibiu, la 16/29 Decembrie 1918.

Prof. Dr. Aurel Crăciunescu,
Sibiu, Josefsgasse 5.

Convocare

Comitetul medicilor din Sibiu convocat provizoriu convocă

Congresul medicilor

din Transilvania, Bănăt și părțile locuite de români din Ungaria, pe ziua de Marți 28 Ianuarie anul 1919 stil nou la Sibiu cu următorul program:

1. Organizarea serviciului sanitar civil.
2. Creșterea specialiștilor.
3. Rezolvarea chestiei diplomaților și studiul medical în consonanță cu a fraților noștri de peste munți.
4. Alfierea modalității de a pune bazele trănite unei asociații generale a medicilor.
5. Eventuale propuneri și interpeleții.

Congresul se va începe la 10 ore înainte de amiază în sala „Asociațiunii”.

Interesați sărî rugați a se prezenta în număr cât mai mare, mai ales că sânt de discutat chestii importante și vitale, care se refer la neamul românesc și soarta noastră atât din punct de vedere organizatoric și administrativ, cât și din acia la sănătăți și igienei publice.

Toți aceia cari doresc a lua parte, sânt rugați a soti înscris și se poate înia luni în 27 Ianuarie 1919 stil nou.

De încuierare se îngrijește comitetul în caa căa cei care doresc se participe se anunță cu câteva zile înainte („Secției sanitare a Resortului de armată și siguranță publică” în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 4).

Pentru comitetul medicilor din Sibiu:

Dr. Iuliu Moldovan Dr. Iuliu Hategan
secr. secției sauit. cov. președine.

Dr. Ioan Z. Lupu
notar.

NB. Ziarul românesci sânt rugate a reproduce convocarea.

Știrile zilei

La Crăciunul din primul an al unirii turor românilor, dorim sărbătorii ferice iubitorilor și stămaților noștri aiații.

Numărul cel mai apropiat al ziarului nostru apare joi, după sfintele sărbătorii ale Nașterii Domnului.

Știri zărlăte. Primim din Golgota Româniștului un număr ocazional, sub titlul Clujul, organul consiliului național de acolo și din județul Cojocna. Redactor al Clujului este di. Nicodim Cristea. Numărul descrie în mare amănunțime, intrarea noastră în țară, în ziua primirii, câteva pași Clujului, peia în strălucite și în zeci de mi de români în sărbătorii oșterea română în frunte cu generalul Oșterea și Oherescu.

Cenzură franceză în Budapesta. Desfrânarea presei maghiare n'o mai pot suferi nici francezii. V. vecoleoneli francezi. Nici în Budapesta, înascrat de guvernul francez, a declarat stăpânirii ungurești, că va aplica cenzura față de ziarile budapeștane. Guvernul lui Károlyi voește să protesteze, căci s'a trecut eară... („linia demarcațională”).

Dorire. Un anușl al Consiliului național din Făgăraș oprește pe peritoul comitatului Făgăraș Contravenienții se pedepesc cu amendă până la o mie de coroane și con fiscarea lucrurilor cumpărate.

Căsătorie. Di Dr. Petru Vlad, medic din Poiana Sibiului, și vecoleoneli francezi religioasă în biserică din Vârșeu cu doșora Valeria Liuba în 22 Dec. st. n.

Cu prilejul acesta în loc de anunțuri a dăruit 20 Cor. pentru orfelină.

† Alexandru Chidu, măcelar în Sibiu, după o boală acută, contrasă pe câmpul din onoare, împărășit fiind cu sfintele Taine a înecat din viață Marți în 31 Decembrie st. n. 1918. la 2½ ore d. a. în etate de 38 ani Rămășițele pământești ale defunctului s'au ridicat din casa părintească, Strada

Lungă Nr. 27, și s'au așezat spre vesnică odihnă Joi, în 2 Ianuarie 1919, la 2 ore d. a. în cimitirul central din Sibiu. Odihnescă în pace!

Ordonanță. Toți aceia cari în anul 1917 au cumpărat la licitație dela tribunala din loc: mobilele secestrate dela di Dr. Onisfor Ghiu, refugiat în România, sânt somați pe această cale ca în timp de 48 ore dela data acestei publicații să se anune la Comandantura Pieței având să restituie mobilele.

Sibiu, 3 Ianuar 1919.

Comandantura Pieței.

Rectificare. În darea de seamă, publicată în Nr. 142 sub titlul „Inchinarea Sibiului,” anume în pasagiul, unde se amintesc despre omagiile depuse în fața gloriosului general Moșoiu de „Reunirea română de agricultură din comitatul Sibiu,” de tovarăși și băncile rurale, în locul numelii „Frățelește” este a se înțelege falcile însoșitor sătești (sistem Raiffeisen) „Infrățirea” din Sibiu, pe care a reprezentat-o vice-prezidentul Reunirii agricole, todată vice-prezidentul consiliului de administrație di Ioan Chirca, prim notat în Săliște, asistat de Nicolae Lăncuș, inspectorul Infrățirii, de Petru Cuculan, paroh în Loman și de secretarii Reunirii agricole V. Tordăștan amiiilor sărari în consiliul de administrație al federației.

Concert în Blaj. Orchestra tinerimii din Blaj organizează pentru zina de 8 Ianuar 1919, a doua zi de Crăciun, un concert în sala hotelului Univers. Inceputul la ora 8 seara. Intrarea 5—2 coroane. Venitul net este menit pentru casinoul român. După concert urmează dans.

Al doilea legat pentru meseriași săraci din Săcădate. Doamna Paraschiva Simion, soția librarului Petru Simion din Sibiu, în scopul etemernizării memoriei soțului său prim, di Toma Iancu, care a fost proprietar în Sibiu, pune temeliu cu 100 cor. la „Legatul Toma Iancu pentru ajutorarea cu daruri de Crăciun a ucenicilor de meseriași sărmani din Săcădate.” Legatul va spori din daruri benevole și se va atasa la „Fondul Ioan Vișu pentru ajutorarea copiilor săraci cu daruri de Crăciun.” Cum di Toma Maxim a întemeiat „Legatul Toma Maxim pentru ajutorarea copiilor săraci din Săcădate aplicați la meseria,” acesta este al 2-lea legat pentru meseriași săraci din Săcădate. Ar fi de dorit ca exemplul atât de vorbitor, dat di Toma Maxim și d-na Paraschiva Simion ambi originari din Săcădate, să îndemne și pe alții la crearea de legat pentru ajutorarea copiilor săraci aplicați la meseria. Pentru pripon exprimă sincere mulțumiri: V. Tordăștan, prezidentul Reunimii sodalilor români din Sibiu.

Sărbare de Crăciun. Reuniminea meseriașilor noștri sibiini, pre cum o vestim și mai înainte, va aranja Miercuri, a 2 a zi de Crăciun, o convensie soavă vestă lei se vor cânta toți culci de cântec naționale, se vor produce bunii solisti, se va declara și se va juca și n'au sănt excluse nici ale eventuale surprinderi, ce se contribuie la ridicarea nivelului de vesiciale al petrecerii. Taxa de intrare 10 cor. de persoană. Inceputul la 7 ore seara. Venitul curate destinat scopurilor culturale și filantropice ale Reunimii. Programe la cassă în sara convensiei. Avem speranță că publicul mare care știe aprecia prestimile naționale ale Reunimii, o va sprinzi și di data aceasta.

Corul mixt va cânta Duminică la 9½ ore în Catedrală. Prezentare completă și punctuală. T. P.

Anunț. În săptămâna din 5 Ianuarie până în 11 Ianuarie n. Farmacia la Coroană a lui Mr. C. Pissel Strada Oner Nr. 2, ține la amiază și noaptea funcțiune pentru trebuințe urgente de medicamente.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholless. Simbădă: Bestia în om drama în 4 acte. Dansașoara în val, comedie în 4 acte. Duminică și Luni: Barbatul fără brațe, trăgedie din viața artiștilor, în 5 acte. Inceputul la: ora 7 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Duminică: Mare Film Nordisk cu Psiylander.

Luni și Marți: Costea Castro, dramă. Miercuri și Joi: Drotarul slovac, dramă. Zilnic interesante reprezentări. Inceputul la: ora 7 seara.

Apel

Prin realizarea marelui act al unirii Turor Românilor, poporul Ardealului a rupt și lanțul cu care îl îngrădise jandarmeria ungară.

Necesitățile organizării în toate murmurile de activate a unui popor cer existența unui corp, care să garanteze viitorul și avutul fiecărui cetățean, pentru ca să putem pași pe calea dezvoltării naționale și economice. Facând apel la ofițerii și militarii de orice grad, cerem ca prezentându-se cel mai tărziu 6 zile după alfișarea acestui apel la comanda garterilor din sediul comitatului, să declare, că are dorința a intra în corpur jandarmeriei române, care în cel mai scurt timp va funcționa, având ca deșis menținerea ordinii. siguranța publică și executarea legilor.

1. Trupa.

a) Jandarmerie se primesc: La Deocamdată numai Români cari s'au născut a comanda până în 1895 și au făcut serviciu militar la trupă;

b) Cei cari nu au fost pedepșiți pentru delictive și crime și cari nu au luat parte activă la jefuiri. Vor fi preferați cunoșcătorii de carte și de alte limbi. Inrolarea definitivă la corpur jandarmerie se face numai după un an de încercare în care timp se plătește cu următoarea solă lunară.

(Toate drepturile se socotesc în lei. De prezent 1 leu = 2 coroane).

Foști soldați și caporalii = 80 lei
Foști soldați și Sergenți = 90 lei
(Zugstührer)

Foști soldați și Plutonieri = 100 lei
(Feldwebel)

Foști Plutonieri majori = 130 lei
(Stabsfeldwebel).

Toți aceștia vor primi pe lângă solă pentru vipt pe zi 4 lei, precum și premiile corespunzătoare medaliilor de vitejie. Cei călări vor primi un plus de 30 lei lunar.

Statul dela toți jandarmii îmbrăcăminte și armatură, la cei călări cai și harnacemna vor avea toți locuință, luminat și încălzit, sau în cazarmă sau bani de curărit, atât pentru ei cât și pentru familii, și puțina de a întreține o mică gospodărie.

Timpul petrecut în jandarmerie, la care se adaugă și ani de serviciu în fosta armată austro-ungară, da dreptul la o pensiuie, a carei sumă se va hotari prin legea generală de pensiuie.

2. Ofițerii.

Se primesc ofițerii activi de rezervă și gloată până la gradul de Locotenent și Colonei, cari sunt Români. Ofițerii de rezervă și gloată numai dacă au făcut serviciu la trupa combatantă și nu trec vârsta de 33 ani.

Condițiunile de detaliu se vor prezenta și lua la cunoștință la comanda garterilor a fiecărui comitat.

Gardele naționale vor fi desființate cel mai tărziu la 1 Februarie 1919.

Sibiu, la 16/30 Decembrie 1918.

Consiliul Dirigent Român

Dr. Stefan C. Pop
șeful resortului armatei și siguranței publice.

Aviz

Fiecare soldat sau gradat, care se înștiințează ca Jandarm în Compania de Jandarmi din Comit. Sibiu, are să se prezinte în localul Legiunii Strada Poplicii Nr. 7, cu: Atestatul de Botez, Atestatul de Moralitate dela Comuna în care trăiește dela anul 1910 până în prezent și un Document autentic, prin care se poate dovedi ultimul grad avut în serviciul Armatei.

E de dorit, ca fiecare să se prezinte în o uniformă bună, care va fi răsucupărată printro sumă corespunzătoare calității.

Până la repartizarea la posturi, toți Jandarmii, cari s'au prezentat, vor fi încazarmă, în care vreme se face instrucția necesară.

Capitan

Aurel Bogdan,
Comandant Comp. de Jand. Sibiu.

Aviz!

pentru începerea cursurilor la Prima școală ardelenă de stenografie românească în Sibiu

Cu ocazia adunării naționale dela Alba-Iulia, unde subsemnatul am funcționat singur ca stenograf român, mi s'a cerut din multe părți, să deschid o școală de stenografie românească.

În urmare imi iau voie a comunica Turor intelectualilor noștri, cari înțeleg necesitatea și foloasele stenografiei, și în special ale stenografiei românești, că voi începe un ciclu complet de prelegeri de stenografie românească la 22 Ianuarie 1919 st. n. în Sibiu, sub egida și sub control „Asociațiunii”.

Grupând participanții și participantele în grupe după gradul studiilor terminate, intenționez a face instrucția în mod paralel pentru trei grupe astfel, ca fiecare grupă să fie ocupată în câte două zile pe săptămână și anume dela 3—6 ore p. m.

Instrucția va ține trei luni, cu observarea că participanții, cari din cauza neprevăzute ar fi siliți să interruagă cursul, sau nu ar fi destul de bine pregătiți pentru a putea corespunde cerințelor de examen la încheierea celor trei luni, se vor admite fără taxă deosebită la continuarea instrucției în proxumul curs de alte trei luni.

Examenul de încheiere este obligator pentru toți participanții fără deosebire și se va ține sub controlul unui juriu de examinare, care va fi chemat să verifice:

a) aligearea textului de dictat la examen, astfel, ca participanșii să le fie absolut necunoscut,

b) manevra sistemului cu o înfață de 120 stăde la minut, dictate fluent în curs de 20 minute,

c) transcrierea imediată a stenogramii scrise de altă mână,

d) confrontarea transcrierii cu textul dictat.

Ceice doresc a participa la acest curs, sânt rugați să se anunțe la subsemnatul cel mai tărziu până la 16 Ianuarie st. n. 1919. Taxa este de Cor. 120—pentru fiecare participant, fără deosebire, și trebuie plătită înătește anticipative.

Pentru formarea unei garde de stenografi români de încredere, diar și cu considerare la viitorul școlărl și al reuniunii noastre de stenografie, ce o protejăm, condițiile nu pot fi mai ușoare, dar nici mai grele.

La popoarele civilizate și libere stenografia e o armă de cultură națională foarte răspândită și noi în special avem datoria să cultivăm o stenografie românească bună.

Sibiu, la 6 Decembrie n. 1918.

Vasile Vlaicu m. p.,
funcț. pu. a „Banca
Gen. de Asigurare.”

Văzut:

Andreii Bărsescu m. p.,
prezid. „Asociațiunii.”

Publicațiune

Divizia 2 de vânători cumpăsuș orce cantități de grâu, făină, păpușoi (cucuruz) fasole, mazare, mălai, orz, ovăș și fân plătuat costul lor mediat.

Prețul după învoială

Predarea se va face ori la Sibiu, ori la gara cea mai apropiată de locul unde se află produsele.

Oierțele scrise sau vorbite se pot adresa la:

(323) 2—10

Comandantul Diviziei 2 de Vânători
în localul Școlărl de Cadeși din Sibiu.

Pomi de Crăciun

în preț de 2—3 coroane, aranjament de flori, cu prețurile cele mai ieftine, în Prăvălia de florărie, Sibiu, Piața mare Nr. 3—5.

De vânzare

O casă de păpuși, stătoare din odae, bucatărie, mansardă, deosebite păpuși și alte lucruri, este de vânzare în Sibiu, Burgasse 3.